

діяльності у вигляді сукупності взаємопов'язаних та взаємозалежних бізнес-процесів, що гармонійно вписується в концепцію розмежування видів діяльності цих підприємств. Процесний підхід до управління потребує змін в управлінні витратами і зводить його зміст до обліку, аналізу, планування та контролю витрат за ліцензованими видами діяльності).

Роман КРОМЕЦЬ

студент спеціальності «Менеджмент»

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного управління Сkochиляс С.М.)

Тернопільський національний економічний університет

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Стабільність і розвиток будь-якого суб'єкта підприємництва на конкурентному ринку істотно залежать від створення ефективної системи управління витратами. Величина витрат є важливим показником для оцінювання ефективності діяльності підприємства, а також визначальною для формування фінансового результату підприємства. З огляду на це процес управління витратами потребує подальшого детального вивчення та удосконалення.

Сучасна економічна діяльність промислових підприємств України орієнтована на ринкове середовище, яке вимагає створення якісно нової системи управління як суб'єктами господарювання в цілому, так і виробничими витратами зокрема. На підприємствах України відбуваються істотні зміни в підходах до формування, аналізу і контролю поточних витрат і калькулювання собівартості продукції. Основним завданням виробничого підприємства, як самостійного суб'єкта господарювання є побудова раціональної системи управління витратами, яка могла б забезпечити ухвалення ефективних управлінських рішень.

Управління витратами — це процес цілеспрямованого формування витрат щодо їхніх видів, місць та носіїв за умови постійного контролю рівня витрат і стимулювання їхнього зниження та є важливою функцією економічного механізму будь-якого підприємства. Система управління витратами має функціональний та організаційний аспекти котра включає

такі організаційні підсистеми: пошук і виявлення чинників економії ресурсів; нормування витрат ресурсів; планування витрат за їхніми видами; облік та аналіз витрат; стимулювання економії ресурсів і зниження витрат.

Сьогодні в дослідженнях науковців ще не повністю розкриті завдання управління витратами, не сформовано підходів до вибору стратегій витрат, не визначено системи показників оптимальності витрат за умов динамічного і конкурентного ринкового середовища. Потребує подальших досліджень проблема комплексного оцінювання витрат. Водночас варто зауважити, що для практичного використання на вітчизняних підприємствах результатів досліджень багатьох зарубіжних економістів необхідно враховувати особливості їх діяльності.

Витрати підприємства є складним об'єктом, на який впливають різноманітні зовнішні та внутрішні чинники. Тому для отримання стабільного доходу і прийняттого рівня прибутку необхідно управляти витратами системно. Системно-орієнтоване управління витратами розглядає об'єкт витрат як частку цілого і дає змогу глибше дослідити його та детально визначити причинно-наслідкові зв'язки між елементами об'єкта.

Менеджмент як виробничий ресурс і функція безпосередньо впливає на формування виробничих витрат та ефективність господарювання. Загалом система менеджменту витрат базується на трьох основних принципах: глибокому аналізі діяльності підприємства; побудові всієї системи на оцінці витрат; постійному процесі вдосконалення діяльності. Завдяки цим принципам система є широкоохоплюючою, гнучкою й активною порівняно з іншими системами формування, функціонування, контролю та управління витратами. При цьому доцільно зазначити, що менеджмент витрат не означає управління витратами безпосередньо як такими. Скоріше це управління діяльністю, в процесі якої виникають витрати. Тільки шляхом змін у виробничій діяльності, зміни тактики і оперативних цілей, що відповідно викликає попит на певні дії або знижує його, менеджер може суттєво вплинути на рівень витрат.

Для підвищення ефективності управління витратами на підприємстві рекомендується:

- впровадити аналітичну систему стратегічного управління витра-

тами, яка забезпечить зв'язок з усією структурою управління, дозволить виявляти виробничі проблеми, розв'язання яких залежить від конкретного рівня управління;

– вдосконалити систему управління витратами не тільки на рівні підприємства, а й у його структурних підрозділах;

– забезпечити більш доцільне ведення оцінки витрат, для того, щоб при наданні інформації про витрати управлінському персоналу, керівники могли швидко й правильно приймати рішення щодо зниження витрат;

Запровадження даної системи управління витратами дозволить збільшити ефективність виробничих процесів і зменшити відхилення очікуваного прибутку від фактично отриманого.

Отже, усі управлінські рішення щодо ефективного використання ресурсів та організації їхнього обороту взаємозв'язані та прямо або опосередковано впливають на кінцеві результати фінансової діяльності підприємства. Тому управління собівартістю повинно розглядатися як комплексна функціональна керуюча система, що забезпечує розробку взаємозалежних управлінських рішень, кожне з яких робить свій внесок у загальну результативність діяльності підприємства. Тільки такий підхід приносить бажані результати, сприяє росту економічної ефективності роботи підприємства.

Владислав МАТВІЄНКО

студент спеціальності «Менеджмент»

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного управління Круп'як Л.Б.)

Тернопільський національний економічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

В економіці регіонів енергетичні ресурси завжди були вагомою складовою усіх галузей промисловості, забезпечуючи формування значного відсотка дохідної частини бюджету та надходження валютних коштів. Відтак, в умовах трансформації економіки одним із ключових факторів існування регіонів є забезпечення енергетичної безпеки.

Енергетична безпека регіону – це сукупність поточного стану умов і